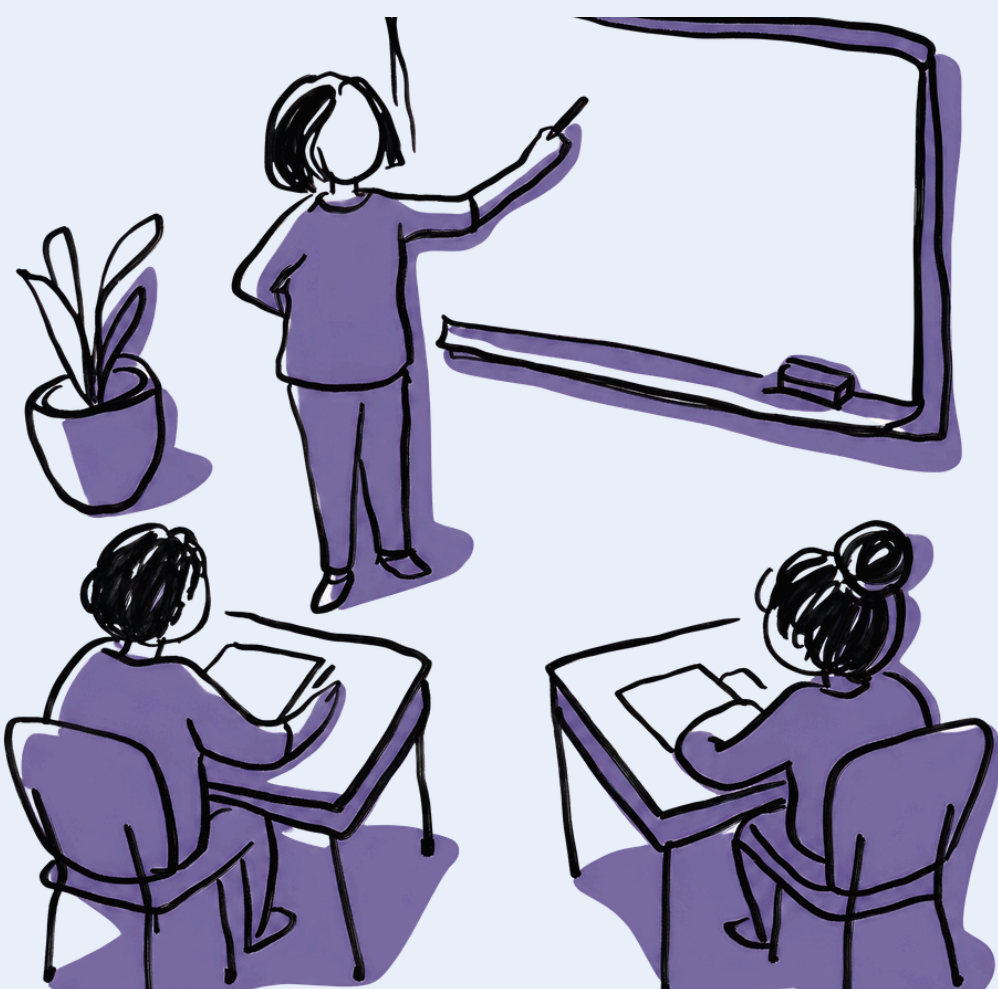

8 KROKOV EFEKTÍVNEHO VYUČOVANIA A UČENIA SA ŽIAKOV S VÝVINOVOU JAZYKOVOU PORUCHOU

1 Explicitné vyučovanie

Poskytujte cielenú výučbu s podrobným vysvetľovaním, názornými ukážkami, riadeným precvičovaním, priebežnou spätnou väzbou, upevňovaním vedomostí a dôrazom na rozvoj slovnej zásoby.

2 Interaktívne vyučovanie

Kladenie otázok žiakom umožňuje viesť interaktívne vyučovanie, priebežne overovať porozumenie, udržiavať žiakov aktívnych a pozorných a pomáhať im sústrediť sa na preberané učivo. Zároveň poskytuje príležitosti na časté a pravidelné formatívne hodnotenie, vďaka ktorému môže učiteľ prispôbovať spôsob výučby tak, aby dosahoval stanovené ciele.

3 Využívanie vyučovacích stratégií

Využívanie vyučovacích stratégií rozvíja metakognitívne schopnosti žiakov tým, že posilňuje ich uvedomovanie si vlastného procesu učenia. Žiaci sa učia rozpoznávať svoje ťažkosti a zistiť, kedy a ako používať jednotlivé stratégie. Dôraz sa kladie na to, čo jednotlivé stratégie predstavujú, kedy a ako ich používať a prečo sú užitočné.

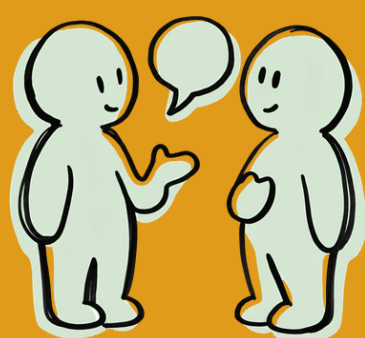
4 Využívanie vizuálnych pomôcok

Podporujte využívanie vizuálnych pomôcok, ktoré pomáhajú zvýrazniť podstatné informácie a uľahčujú porozumenie učivu. Poskytujte aj ďalšie zdroje a podporu, napríklad prostredníctvom technologických nástrojov, a pri komunikácii využívajte vhodné zmeny intenzity hlasu a prozódie (intonácie, rytmu a dôrazu).

5 Spolupracujúce a bezpečné prostredie

Na rozvoj aktívnych a efektívnych žiakov je potrebné vytvárať bezpečné sociálne prostredie založené na spolupráci. Dôležité je podporovať hlbšie porozumenie učivu, osobnostný rozvoj prostredníctvom metakognície a sebakritického hodnotenia a poskytovať žiakom nástroje a stratégie, ktoré im umožnia postupne sa stať samostatnými a kompetentnými v procese učenia sa.

6 Prostredie na učenie

Pre vytvorenie podporného prostredia na učenie je kľúčové citlivo pristupovať k potrebám žiakov, zohľadňovať ich pohľad na situáciu, rozmanito využívať vyučovacie metódy a materiály a podporovať analytické myslenie a riešenie problémov s cieľom zlepšovať ich výsledky.

7 Sebarozvoj

Stratégie sebarozvoja sú potrebné na to, aby sa žiaci stali aktívnymi účastníkmi vlastného učenia sa a života. Schopnosť sebarozvoja je významným predpokladom úspešného prechodu do oblasti ďalšieho vzdelávania, zamestnania a samostatnosti po ukončení stredoškolského vzdelávania.

Žiaci by si mali uvedomovať svoje schopnosti, vedieť obhajovať svoje záujmy a potreby, stanovovať si ciele, prijímať rozhodnutia a samostatne regulovať svoje správanie a učenie sa.

8 Hodnotenie učebného procesu

Hodnotenie učebného procesu je dôležité, pretože jeho cieľom je zhromažďovať a interpretovať dôkazy o učení. Učiteľom aj žiakom umožňuje určiť konkrétne vzdelávacie ciele, zistiť, na akej úrovni sa žiak vo svojom učení nachádza, a rozhodnúť, aké ďalšie kroky sú potrebné na dosiahnutie pokroku. Zahŕňa podporu neustáleho zlepšovania, poskytovanie spätnej väzby od iných, pomoc žiakom pri porozumení vlastnému procesu učenia a využívanie vhodných hodnotiacich nástrojov, ktoré žiaci uprednostňujú.

Zdroje:

Tento materiál vznikol s podporou programu ESCALADE, ktorý predstavuje školský program pre deti s vývinovou jazykovou poruchou (angl. DLD) a ktorý vychádza z vedeckých dôkazov. Pri jeho tvorbe boli využité aj ďalšie primárne zdroje používané v rámci programu ESCALADE.

- Desmarais, C., Caron, V. & Garant, M. (2022). Le programme ESCALADE : de la co-construction à la mise en oeuvre dans votre école : Guide d'animation. Université Laval et Cirris, Québec.
- Collins, G., & Wolter, J. A. (2018). Facilitating Postsecondary Transition and Promoting Academic Success through Language/Literacy-Based Self-Determination Strategies. Language, Speech, and Hearing Services in Schools, 49(2), 176–188.
- Biancarosa, C., & Snow, C. E. (2006). Reading next—A vision for action and research in middle and high school literacy: A report to Carnegie Corporation of New York (2nd ed.). Washington, DC: Alliance for Excellent Education.
- Jordan, M., Jensen, R., & Greenleaf, C. (2001). "Amidst familial gatherings": Reading apprenticeship in a middle school classroom. Voices from the Middle, 8, 15–24.
- Starling, J., Munro, N., Togher, L., & Arciuli, J. (2012). Training Secondary School Teachers in Instructional Language Modification Techniques to Support Adolescents with Language Impairment: A Randomized Controlled Trial. Language, Speech, and Hearing Services in Schools, 43(4), 474–495.
- Allen, J. P., Gregory, A., Mikami A., Lun J., Hamre B., and Pianta R. C., Predicting Adolescent Achievement with the CLASSTM-S Observation Tool, CASTL Research Brief, University of Virginia.

Preložili Mgr. Markovičová, Mgr. Melišová @ULC - Univerzitné logopedické centrum, Bratislava z anglického originálu RADLD -Raising Awareness of Developmental Language Disorder.